

PODSTAWY EKONOMII ĆWICZENIA - 01

dr Sylwester Bogacki

1

EKONOMIA, WYBÓR, RZADKOŚĆ

- Prosimy o uzupełnienie poniższego tekstu.
- Ekonomia może zostać określona jako badanie tego, jak ludzie radzą sobie ze zjawiskiem (1) _____ zasobów. W każdej gospodarce zasoby są (2) _____ (ograniczone /nieograniczone), dlatego też produkcja dóbr i usług jest (3) _____ (ograniczona/ nieograniczona). Jednak społeczeństwo zgłasza (4) _____ (ograniczony/ nieograniczony) popyt na dobra i usługi, w związku z tym stoimy przed koniecznością rozwiązania problemu (5)_____. Rzadkość oznacza, że ludzie (6) _____ (są/ nie są) w stanie mieć wszystkiego, czego cały czas pragną. Jeżeli dobro jest rzadkie, powstanie rynek na to dobro. Aby istniał rynek, musi występować zarówno popyt, jak i podaż danego produktu. Ponieważ mamy do czynienia z rzadkością - musimy rozstrzygnąć pewne kwestie i dokonać wyboru tego, (7) _____ powinno być produkowane, oraz sposobu, w jaki dobra i usługi powinny być (8) _____. Gdy ekonomiści badają stan, jaki istnieje, myślą jako ekonomiści (9) _____ (pozytywni/ normatywni). Sądy wartościujące głoszone są w ramach ekonomii (10) _____ (pozytywnej / normatywnej).

KRZYWA MOŻLIWOŚCI PRODUKCYJNYCH

- W pewnym kraju wytwarza się dwa rodzaje dóbr - chleb i samochody, co przedstawia poniższa tabela:

Możliwości	Liczba chleba (w mln. boch./dziennie)	Liczba samochodów (w tys. szt. rocznie)
A	250	25
B	225	75
C	200	125
D	150	175
E	125	200
F	100	225

- Polecenia:
 - 1. Wykreśl układ współrzędnych, oznaczając na osi OX liczbę samochodów, a na osi OY liczbę bochenków chleba.
 - 2. Zaznacz możliwe kombinacje, oznaczając je literami: „A”, „B”, „C”, „D”, „E”, „F”.
 - 3. Łącząc odpowiednie punkty, wykreśl krzywą transformacji (krzywą możliwości produkcyjnych).
- Pytania:
 - 4. Co oznaczają punkty leżące na krzywej transformacji?
 - 5. Co oznaczają punkty leżące wewnątrz pola obramowanego osiami OX, OY oraz krzywą transformacji?
 - 6. Czy jest możliwy do osiągnięcia np. punkt „I”, leżący poza polem obramowanym osiami OX i OY oraz krzywą transformacji?

KRZYWA MOŻLIWOŚCI PRODUKCYJNYCH C.D.

Zatrudnienie		Produkcja	
A	B	A	B
0	4	0	4
1	3	1	3
2	2	2	2
3	1	3	1
4	0	4	0

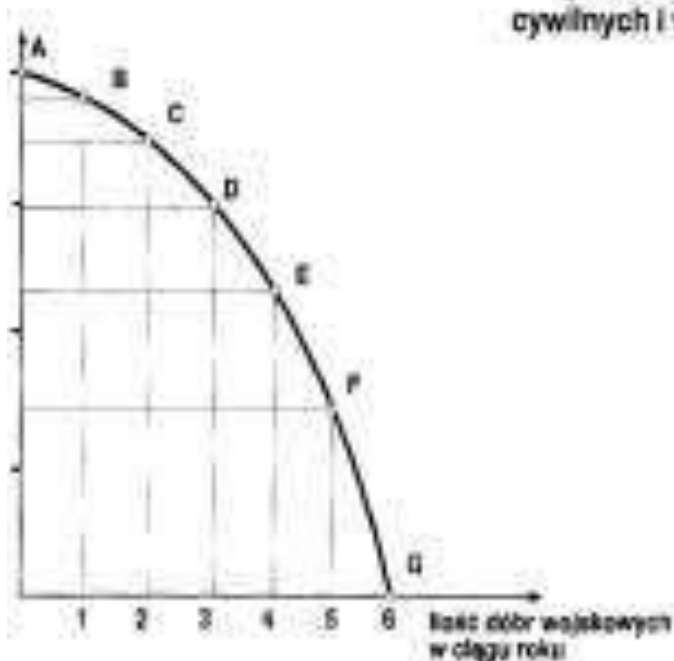
- W tablicy są podane możliwości produkcyjne pewnego społeczeństwa.
- A) Narysuj KMP. Co powiesz o punktach A i B, których współrzędne są równe (1,1) i (4,4)? Czy w punkcie A można dostać darmowy obiad?
- B) Ile wynosi koszt alternatywny zwiększenia produkcji dobra A z 2 do 3?
- C) Czy w tym społeczeństwie występuje prawo malejących przychodów?
- D) Przedstaw wpływ postępu technicznego na możliwości produkcyjne.

KRZYWA MOŻLIWOŚCI PRODUKCYJNYCH C.D.

- ❑ Jesteś typowym konsumentem; wielu konsumentów zachowuje się tak jak Ty.
- A) właśnie przekonałeś się do truskawek i zacząłeś je kupować całymi kilogramami. Jak wpłynie to na rozstrzygnięcie kwestii „co, jak i dla kogo jest produkowane” w gospodarce rynkowej?
- B) Co powiesz o gospodarce, w której o wszystkim decydują urzędnicy (gospodarce nakazowo-rozdzielczej)?

KRZYWA MOŻLIWOŚCI PRODUKCYJNYCH C.D.

Wykres 3. Granica możliwości produkcyjnych dóbr cywilnych i wojskowych

- 1. Załóżmy, że Ekoland wytwarza usługę strzyżenia i szyje koszule za pomocą nakładów pracy. Ekoland dysponuje 1000 godzin pracy. Strzyżenie wymaga pół godziny pracy, a uszycie koszuli pięciu godzin. Zbuduj granicę możliwości produkcyjnych dla Ekolandu.
- 2. Załóżmy, że wynalazki naukowe podwoiły wydajność zasobów społeczeństwa w produkcji masła bez zmiany efektywności produkcji armat. Wykreśl nową granicę możliwości produkcyjnych, aby zilustrować nową sytuację.

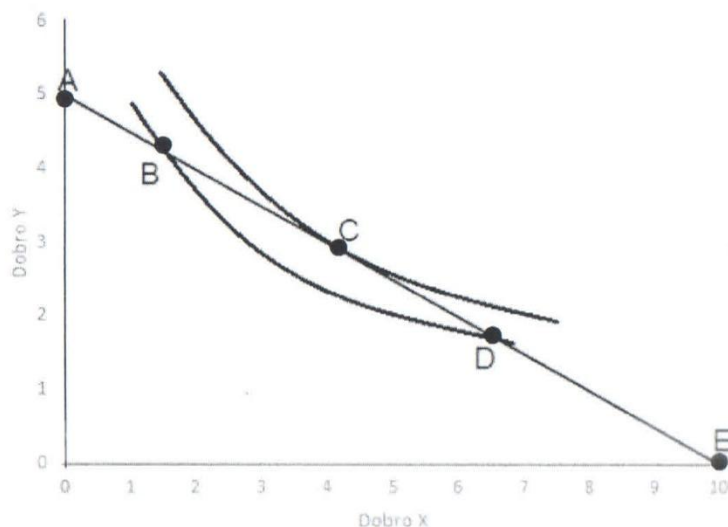
MIKROEKONOMIA - MAKROEKONOMIA

- Które z poniższych wypowiedzi są opiniami makroekonomisty a które mikroekonomisty:
- 1. Tempo inflacji w Polsce w styczniu 1990 r. wyniosło 79,6%;
- 2. Popyt na rowery górskie produkcji firmy KROSS wzrośnie w następnym roku o około 35%;
- 3. Rolnictwo w 2010 r. dostarczyło w Polski 15 % PKB;
- 4. Po zwiększeniu poziomu płacy minimalnej do kwoty 2450,0 zł./mc, koszty pracy w naszym przedsiębiorstwie wzrosły o blisko 20%.

POTRZEBA, KOSZT, KORZYŚĆ

- Podejmując decyzje o tym, jak wykorzystać swój ograniczony czas i dochód, określ, jaki byłby twój koszt utraconych korzyści (koszt alternatywny), gdybyś poszedł do kina przed egzaminem z ekonomii. Jaki jest koszt alternatywny zakupu samochodu?

POTRZEBA, KOSZT, KORZYŚĆ

Zadanie

- Wiemy, że konsument zachowuje się racjonalnie, cena jednostki dobra X wynosi 3, a cena jednostki dobra Y jest dwa razy wyższa. Krańcowa stopa substytucji pomiędzy dobrem X i Y wynosi $\frac{1}{2}$ (wymienność dobra X na Y)
- 1). Wskaż na rysunku koszyk dóbr, którego właścicielem jest nasz konsument?
- 2). Ile jednostek dobra X jest warta dla konsumenta jednostka dobra Y?
- 3). Ile wynosi ograniczenie budżetowe konsumenta?
- 4). Czy konsument powinien sprzedać dobro X i kupować dobro Y (lub odwrotnie)? Dlaczego?

POTRZEBA, KOSZT, KORZYŚĆ

Zadania

- ❑ Ania cały swój dochód, który wynosi 60 zł przeznacza na chleb (X) i nutellę (Y). Chleb kosztuje 15 zł za bochenek, a nutella 12 zł za słoik.
 - 1). Narysuj linię ograniczenia budżetowego Ani.
 - 2). Zaznacz preferencje Ani i punkt, który odpowiada wybranemu przez nią koszykowi dóbr
 - 3). Załóż, że nutella staniała i kosztuje teraz 10 zł za słoik. Pokaż i wyjaśnij jak w takiej sytuacji zmieni się wybór Ani.
 - 4). Co by się stało gdyby nutella była droższa? Czy Ania konsumowałaby jej mniej czy więcej? Dlaczego?
- ❑ Załóżmy, że konsument konsumuje dwa dobra X i Y. Wiemy ile jednostek dobra Y może on kupić za cały swój dochód. Czy znając stosunek cen tych dwóch dóbr możemy (bez żadnych dodatkowych informacji) narysować jego linię ograniczenia budżetowego?

POPYTA, PODAŻ, RYNEK

ZADANIE 1.

Rynek pewnego towaru można scharakteryzować następującymi funkcjami popytu i podaży:

- $Q_D = 925 - 10P$; $Q_S = 670 + 20P$. Proszę podać cenę i ilość równowagi.

ZADANIE 2.

Wielkość popytu i podaży na dane dobro przedstawia się wzorem:

- $Q_S = 1500 + 4P$; $Q_D = 2000 - P$
 - oblicz cenę i ilość równowagi;
 - jak zmieni się stan równowagi, jeżeli cena ukształtuje się na poziomie 50 zł;
 - jak zmieni się stan równowagi, jeżeli cena ukształtuje się na poziomie 80 zł?

POPYTA, PODAŻ, RYNEK

ZADANIE 3.

Równania popytu i podaży dobra A mają następującą postać:

- $Q_D = -2P + 60$; $Q_S = 3P + 10$
 - oblicz cenę i ilość równowagi;
 - jak zmieni się stan równowagi, jeżeli cena ukształtuje się na poziomie 15 zł;
 - jak zmieni się stan równowagi, jeżeli cena ukształtuje się na poziomie 8 zł?
- Zamknięcie 2 przedsiębiorstw, produkujących dobro A, spowodowało zmianę popytu i podaży. Jeżeli w tej sytuacji rynek można opisać równaniami: $Q_D = -2P + 60$; $Q_S = 3P + 5$, to ile wyniesie nowa cena równowagi, a ile ilość równowagi?

POPYTA, PODAŻ, RYNEK

ZADANIE 4.

Tablica zawiera dane o rozmiarach podaży fasolki konserwowej i popytu na nią przy różnych poziomach ceny

- sporządź wykresy popytu i podaży pamiętając o właściwym oznaczeniu obu współrzędnych
- jaka byłaby nadwyżka popytu lub podaży przy cenie równej 8 pensów
- jaka byłaby nadwyżka popytu lub podaży przy cenie 32 pensy
- wskaż cenę i liczbę puszek w przypadku stanu równowagi popytu i podaży

Cena (w pensach)	Popyt (mln puszek/rok)	Podaż (mln puszek/rok)
8	70	10
16	60	30
24	50	50
32	40	70
40	30	90

POPYTA, PODAŻ, RYNEK

▪ ZADANIE 5.

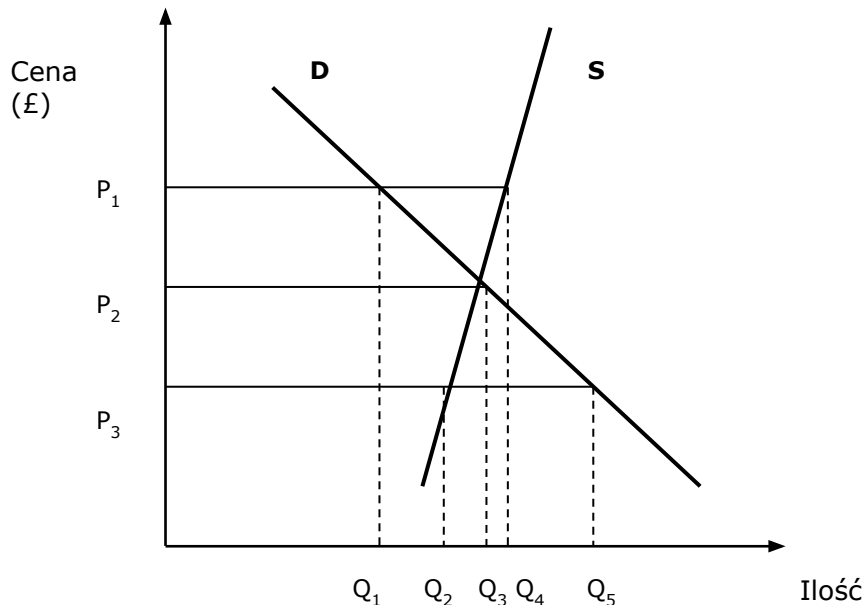
- Mamy następującą tabelę popytu i podaży produkowanych w Polsce piłek tenisowych
- a) narysuj linie popytu i podaży, wyznacz cenę i ilość równowagi
- b) przedstaw graficznie, jak zmieni się na rynku cena i ilość równowagi krajowych piłek tenisowych w każdym z następujących przypadków:
 - wzrosły ceny surowców służących do produkcji piłek tenisowych;
 - wzrósł import piłek tenisowych;
 - zmniejszyły się ceny rakiet tenisowych;

P	Q	P	Q
13	6000	13	71000
11	13000	11	63000
9	29000	9	29000
7	50000	7	11000
5	61000	5	0

POPYTA, PODAŻ, RYNEK

ZADANIE DOMOWE

Poniższy rysunek ilustruje sytuację na rynku jaj. Rząd postanawia chronić producentów, ustanawiając gwarantowane ceny minimalne. Niesprzedane nadwyżki towaru są interwencyjnie skupowane przez państwo po ustalonej cenie.

- Jak ukształtowałyby się cena i liczba jaj oferowanych i nabywanych w stanie równowagi rynku, gdyby nie było interwencji państwa?
- Jaki poziom osiągnęłaby cena rynkowa, gdyby rząd gwarantował cenę P_1 ?
- Jakie byłyby rozmiary popytu przy tej cenie?
- Jaką liczbę jaj musiałby zakupić rząd przy takiej cenie?
- Ile wyniosłaby cena rynkowa, gdyby rząd gwarantował cenę P_3 ?
- Jakie byłyby rozmiary popytu przy tej cenie?
- Jaką liczbę jaj musiałby zakupić rząd?

POPYTA, PODAŻ, RYNEK

- ❑ Wskaż, które z następujących zdarzeń należy zilustrować za pomocą przesunięcia krzywej popytu na samochody, które zaś za pomocą przesunięcia wzdłuż krzywej popytu na samochody?
- a) „poziom cen samochodów obniżył się” (ceteris paribus),
 - b) „wzrósł dwukrotnie poziom ceny benzyny” (ceteris paribus),
 - c) „poziom cen biletów na przejazdy środkami komunikacji miejskiej obniżył się dwukrotnie” (ceteris paribus),
 - d) „zmniejszyła się średnia wielkość dochodów gospodarstw domowych” (ceteris paribus),
 - e) „w związku z nałożeniem podatku akcyzowego na samochody oczekiwany jest wzrost poziomu cen samochodów (ceteris paribus).

POPYTA, PODAŻ, RYNEK

- Na rynku dobra X występuje 1000 konsumentów o identycznych preferencjach (gustach) i wielkościach dochodu. Przy cenie $P_1 = 50$ zł każdy z konsumentów kupuje 20 jedn. dobra X, natomiast przy cenie $P_2 = 40$ zł każdy konsument kupuje 25 jedn. dobra X. Na podstawie tych informacji wykreśl krzywą popytu rynkowego na dobro X.

Powodzenia!

sylwester.bogacki@wsei.lublin.pl